

Sygn. akt I. Ca 446/12

POSTANOWIENIE

Dnia: 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Sądu Okręgowego Mieczysław Osucha**

Sędziowie: **SO Elżbieta Staszewska, SO Ewa Domańska – spr.**

Protokolant: prot. sąd. Małgorzata Warzycka

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2013 r. w Tarnobrzegu na rozprawie

sprawy z wniosku **M. G.**

z udziałem **S. G.**

o podział majątku dorobkowego wynikającego z małżeństwa zawartego przez zainteresowanych w dniu 30 maja 1987 r.

na skutek apelacji uczestnika od nieistniejącego postanowienia Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 16 października 2012 r. sygn. akt I Ns 693/10

postanawia:

odrzucić apelację.

Sygn. akt I Ca 446/12

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 4 kwietnia 2013r.

Postanowieniem z dnia 16 października 2012r., sygn. akt I Ns 693/10, Sąd Rejonowy w Stalowej Woli dokonał podziału majątku wspólnego M. G. i S. G., w skład którego weszły składniki wyszczególnione w punkcie I pod pozycjami 1-43. W punktach II i III Sąd rozstrzygnął o sposobie podziału majątku przydzielając uczestnikom poszczególne jego składniki, a następnie w punktach IV i V nakazał wydanie składników znajdujących się w ich posiadaniu. Tytułem dopłaty, od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika, zasądzona została kwota 39.320,24 zł, płatna jednorazowo w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia wraz z odsetkami ustawowymi (punkt VI). Jednocześnie od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Stalowej Woli, tytułem brakującej części zaliczki, nakazano ściągnąć kwotę 5.288,93 zł (punkt VII). Tytułem częściowego zwrotu kosztów od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni zasądzono kwotę 4.144,47 zł (punkt VIII). Koszty zastępstwa adwokackiego zostały zaś wzajemnie zniesione (punkt IX).

Apelację od powyższego postanowienia złożył uczestnik S. G., który zarzucił naruszenie następujących przepisów prawa materialnego oraz postępowania cywilnego: art. 6 kc, art. 118 kc, art. 31 krio, art. 33 krio, art. 34 krio, art. 43 § 2 krio, art. 45 krio, art. 233 kpc oraz art. 245 kpc.

W świetle tak postawionych zarzutów skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez ustalenie, że udziały byłych małżonków są równe, ustalenie, że podane w apelacji składniki majątku stanowią majątek wspólny, z wyłączeniem samochodu V. (...), stanowiącego majątek osobisty S. G. oraz zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika stosownej spłaty. Ewentualnie domagał się przyznania na wyłączną własność wyszczególnionych w apelacji

składników majątku ze stosownym rozliczeniem spłat i dopłat. Alternatywnie zaś wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Z uwagi na brak substratu zaskarżenia apelacja uczestnika nie mogła stanowić przedmiotu merytorycznego rozpoznania przez Sąd Okręgowy, dlatego też została odrzucona.

Jak wynika z akt przedmiotowej sprawy, na rozprawie w dniu 2 października 2012r. Sąd Rejonowy postanowił odroczyć ogłoszenie orzeczenia na dzień 16 października 2012r., informując o tym obecne na rozprawie osoby (k. 330v). Analizując akta przedmiotowej sprawy Sąd II instancji z urzędu stwierdził, że brak w nich jednak protokołu rozprawy z dnia 16 października 2012r., na której to rozprawie miało zostać ogłoszone w/w postanowienie.

Z treści art. 326 § 1 kpc wynika, że ogłoszenie wyroku (odpowiednio również postanowienia) powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę. Jednakże w sprawie zawilej Sąd może odroczyć ogłoszenie orzeczenia tylko jeden raz, na czas do dwóch tygodni. Orzeczenie ogłaszane jest przez przewodniczącego (lub sędziego sprawozdawcę) na posiedzeniu jawnym Sądu (art. 326 § 2 kpc) niebędącym rozprawą (która została już zamknięta). Czynność ta musi być odzwierciedlona w protokole, który musi zawierać opis przebiegu posiedzenia, w tym stwierdzenie, czy orzeczenie zostało ogłoszone. Jak wynika bowiem z art. 157 § 1 kpc, z przebiegu posiedzenia jawnego protokolant sporządza protokół. Protokół sporządza się, utrwalając przebieg posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz pisemnie, pod kierunkiem przewodniczącego. Zadaniem protokołu jest wierne odtworzenie przebiegu posiedzenia i przeprowadzonych na nim czynności, co ma umożliwić Sądowi poczynienie ustaleń faktycznych zgodnych z materiałem dowodowym oraz wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia, a w razie odwołania umożliwić Sądowi wyższej instancji przeprowadzenie kontroli przebiegu posiedzenia, dokonanych na nim czynności i w konsekwencji prawidłowości rozstrzygnięcia. Dotyczy to również protokołu z ogłoszenia orzeczenia, który zgodnie z art. 158 § 1 kpc winien zawierać: oznaczenie Sądu, miejsca i daty posiedzenia, nazwiska sędziów, protokolanta, prokuratora, stron, interwenientów, jak również obecnych na posiedzeniu przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz oznaczenie sprawy i wzmianki co do jawności. To zaś umożliwia skontrolowanie, czy zaskarżone orzeczenie w rzeczywistości zostało ogłoszone i istnieje w sensie procesowym. Brak protokołu uniemożliwia dokonanie takiej weryfikacji.

Zagadnienie konieczności ogłoszenia orzeczenia i skutków jego braku było kilkakrotnie przedmiotem rozpoznania przez Sąd Najwyższy. W uchwale z dnia 17 października 1978r., III CZP 62/78 (OSNC 1979, nr 5, poz. 88) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, wedle którego brak protokołu ogłoszenia wyroku nie wyłącza ustalenia, że w rzeczywistości wyrok był ogłoszony. W późniejszych orzeczeniach od poglądu tego odstąpiono. Obecnie dominuje przekonanie, że ogłoszenie wyroku ze względu na znaczenie tej czynności procesowej dla stron musi być dokonane z zachowaniem wymogów przewidzianych przez prawo. Zgodnie z przywołanym już wyżej art. 326 § 2 kpc odroczone ogłoszenie wyroku następuje na posiedzeniu jawnym, a z takiego posiedzenia spisuje się protokół. Taki protokół ma moc dokumentu urzędowego i stanowi dowód tego co w nim zostało stwierdzone (art. 244 kpc). Jeżeli z posiedzenia, na którym miał być ogłoszony wyrok sporządzono protokół, w którym brak wzmianki, że ogłoszenie nastąpiło, to z protokołu takiego wynika domniemanie, iż wyrok nie został ogłoszony. Wyrok podlegający ogłoszeniu, a nie ogłoszony, jest zaś wyrokiem nieistniejącym, a od takiego wyroku apelacja nie przysługuje (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2007r., IV CNP 111/07, LEX nr 623810, a także postanowienie z dnia 17 listopada 2005r., I CK 298/05, OSNC 2006/9/152).

Skoro jedynym dokumentem stwierdzającym dokonanie ogłoszenia orzeczenia jest sporządzany na tą okoliczność protokół, stanowiący urzędowy dowód jej przebiegu (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 grudnia 2008r., I CSK 225/08, LEX nr 560502), jego brak oznacza, że orzeczenie nie zostało ogłoszone. Niespełnienie wymogów prawidłowego dokonania ogłoszenia, pozwala zaś uznać, że czynność ta nie została dokonana, a wydane w jej trakcie rozstrzygnięcie traktować należy za nieistniejące.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, apelację uczestnika, jako wniesioną od nieistniejącego w sensie procesowym postanowienia, Sąd Okręgowy, bez rozważania podniesionych w niej zarzutów, na podstawie art. 370 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc, odrzucił.